

Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. Deze regeling voorziet in de instelling van een gemeenschappelijk orgaan, genaamd Geul en Maas.

In de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan de ontwerpbegroting twaalf weken voordat deze aan het bestuur wordt aangeboden toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten. Binnen deze termijn kan de raad zijn zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen bij het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan.

Voorts zendt het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarstukken aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Bij brieven van 26-04-2024 (verzonden 26-04-2024) en 29-04-2024 (verzonden 29-04-2024) heeft het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan de voorlopige jaarstukken 2023 en de Kaderbrief Begroting 2025 aan de gemeenteraden doen toekomen. Ter vervanging van de toegestuurde voorlopige jaarstukken 2023 heeft het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan bij brief van 30-05-2024 (verzonden 30-05-2024) dezelfde versie aan de gemeenteraden doen toekomen, welke is aangevuld met de analyse begrotingsafwijkingen. Op 30 mei 2024 heeft het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan de ontwerpbegroting 2025 vastgesteld, waarna die op 30 mei 2024 ook aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten is toegestuurd.

Beslispunten

1. Bijgevoegd raadsvoorstel voor te leggen aan de raad met als beslispunten:
 - a. Geen gebruik maken van de mogelijkheid tot indiening van een zienswijze ten aanzien van de ontwerpbegroting 2025 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas.
 - b. De voorlopige jaarstukken 2023 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas voor kennisgeving aannemen.
2. In te stemmen met bijgevoegde antwoorden op de technische vragen van de VVD-fractie en deze bij de agendastukken voor de raad te voegen.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 4 juni 2024:

Conform.

Aanleiding

De gemeenschappelijke regeling Geul en Maas heeft eerder de voorlopige jaarstukken 2023 en de Kaderbrief Begroting 2025 aan de raden van de deelnemende gemeenten toegestuurd. Op 30 mei 2024 heeft het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan de ontwerpbegroting 2025 vastgesteld, waarna die op 30 mei 2024 ook aan de raden van de deelnemende gemeenten is toegestuurd. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen ten aanzien van de ontwerpbegroting 2025 een zienswijze indienen bij het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan.

1. Context

In artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is bepaald dat, voordat de begroting door het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan wordt vastgesteld, de ontwerpbegroting aan de raden van de deelnemende gemeenten wordt voorgelegd en de raden hierover hun zienswijze naar voren kunnen brengen. In de wet is voorts geregeld dat de ontwerpbegroting door het deelnemende gemeentebestuur voor iedereen ter inzage wordt gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar wordt gesteld.

Ingevolge het bepaalde in artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen zendt het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten.

2. Gewenste situatie

De gewenste situatie is het realiseren van een effectieve, efficiënte, kwalitatief hoogwaardige en duurzame beleidsondersteuning en uitvoering van het afval- en grondstoffenbeheer in brede zin. Het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan draagt daarmee bij aan de beleidsdoelstellingen van de deelnemende gemeenten, zoals bescherming van het milieu en duurzaamheid, het bieden van regionale werkgelegenheid, het leveren van goede service en betaalbaarheid van de diensten. Op 27 februari 2024 hebben de raden van Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul het Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen met bijbehorende oplegger vastgesteld. Zoals het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan in haar Kaderbrief Begroting 2025 heeft aangegeven dient dit nieuwe beleidskader nu verwerkt te worden in de op de uitvoering gerichte (individuele) grondstoffenplannen. Daarom is voor de input van de ontwerpbegroting 2025 nog uitgegaan van het voorgaande beleid. Wel heeft het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan geanticipeerd op de gewenste maatregelen in de vorm van 4 quickwins, die per/in kalenderjaar 2025 worden gerealiseerd:

- Vrijwel alle stromen op de milieuparken worden gratis. Alleen voor ongesorteerd fijn en grof huishoudelijk afval dient betaald te blijven worden.
- Elk huishouden kan grof huishoudelijk afval 1 keer per jaar gratis laten ophalen. De verwerkingskosten dienen wel betaald te blijven worden.
- Inzameling van PMD in Maastricht wijzigt in een inzameling met zakken aan huis (uitgezonderd Maastricht Centrum).
- In Meerssen en Valkenburg aan de Geul gaat luier- en incontinentiemateriaal gescheiden ingezameld worden.

3. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Zie voorgaand.

4. Effect op de openbare ruimte

N.V.T.

5. Personeel en organisatie

N.V.T.

6. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

N.V.T.

7. Financiën

De ontwerpbegroting 2025 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas (bijlage 2) gaat uit van € 14,9 mln. aan lasten – inclusief € 1,8 mln. aan overhead – en van € 14,9 mln. aan baten en is daarmee dekkend. De bijdrage van de gemeente Maastricht aan de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas stijgt in 2025 met € 1.124.000 ten opzichte van de bijdrage 2023. In 2025 zal de bijdrage € 10,538 mln. zijn, terwijl dit in 2024 € 9,414 mln. was.

In grote lijnen veroorzaken onderstaande posten de grootste wijzigingen in de ontwerpbegroting 2025 ten opzichte van de begroting 2024:

Wijzigingen in de lasten ontwerpbegroting 2025

Personeelskosten

De personeelskosten stijgen met ca. € 570.000 door hogere lonen (CAO) en indexering naar 2025. Andere oorzaken van de stijging zijn de gewijzigde inzamelwijze van PMD in Maastricht, de start van

de luierinzameling in Meerssen en Valkenburg aan de Geul, het per huishouden gratis 1x ophalen van grofvuil en de nieuwe taak afvalcoaching. In de begroting is tevens de routeoptimalisatie van 2024 vertaald, hetgeen de personeelskosten minder doet stijgen.

Transport- en ledigingkosten

Deze kosten nemen met ca. € 400.000 toe door een hogere inzet van chauffeurs bij milieuparken, aanschaf van nieuwe voertuigen en hogere onderhoudskosten.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten stijgen met ca. € 600.000 doordat fabricagekosten van restzakken en PMD zakken in de begroting van de GR worden opgenomen en de aanschaf van PMD zakken in Maastricht en luierzakken voor Meerssen en Valkenburg aan de Geul voor het eerst worden opgenomen.

Verwerkingskosten

De verwerkingskosten nemen met ca. € 250.000 af doordat uit aanbestedingen gunstigere verwerkingskosten voor grof huishoudelijk afval, puin, grond en harde kunststoffen zijn gekomen.

Wijzigingen in de baten ontwerpbegroting 2025

Bijdrage bezoekers milieuparken

De bijdrage van bezoekers neemt af met ca. € 150.000 doordat er meer afvalstromen gratis aangeboden kunnen worden.

Overhead

De overhead stijgt mee met de hogere personeelskosten. De overhead neemt hierdoor met ca. € 200.000 toe.

Wijziging in de gemeentelijke bijdrage 2025

De stijging van de lasten wordt slechts voor een klein deel gecompenseerd door de kleine stijging van de baten. Dit resulteert in een toename van de bijdrage van Maastricht.

Verder wordt verwezen naar het gedetailleerde overzicht van baten en lasten op pagina 19 in de ontwerpbegroting 2025 en de tabel op pagina 4, waarin de bijdragen van de gemeenten voor 2025 zijn vermeld (als ook de geraamde bijdrage voor 2024). Deze tabel toont de bijdragen die elke gemeente aan de gemeenschappelijke regeling voldoet. Het verschil tussen het totaal van deze

gemeentelijke bijdragen en de totale baten bestaat uit de opbrengsten van de verwerking van afvalstromen (€ 613.773) en de poorttarieven bij de milieuparken (€ 682.647).

Deze tabel is hieronder ingevoegd:

Begroting bijdragen gemeenten 2025 (baten van gemeenten) In Euro's	Milieuparken o.b.v. inwoner-aantal	Restzakken via milieupark	Rondeel	Inzameling en overige basistaken	Plustaken bijdrage	Totaal 2025	Totaal 2024
Bijdrage gemeente Maastricht	2.589.832	230.000	312.531	7.244.730	161.207	10.538.300	9.413.852
Bijdrage gemeente Meerssen	384.080	34.000	-	1.198.649	9.539	1.626.269	1.376.040
Bijdrage gemeente Valkenburg	339.752	21.000	-	1.091.875	24.602	1.477.228	1.211.701
Totaal bijdrage gemeenten aan GR G&M	3.313.664	285.000	312.531	9.535.254	195.348	13.641.797	12.001.592

In de al genoemde Kaderbrief Begroting 2025 heeft de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas aangegeven dat nog een aantal zaken en ontwikkelingen speelt, welke vrijwel zeker (financiële) impact zullen hebben. Deze impact is echter nog niet te kwantificeren. Het gaat om:

- de elektrificatie van het wagenpark om de uitvoering klimaatneutraal te krijgen, waardoor de logistieke kosten zeer waarschijnlijk zullen stijgen;
- de implementatie van de Leidraad Fysieke Belasting, waardoor de fysieke werkzaamheden van de beladers achter de vuilniswagen vanaf 2025 meer begrensd worden, zodat zij gezonder ouder kunnen worden en
- de aanbesteding van het onderhoud van afvalcontainers, waaronder de ondergrondse verzamelcontainers, welke na de zomer van 2024 plaatsvindt, zodat de resultaten daarvan niet meegenomen konden worden in de ontwerpbegroting 2025.

Vanaf 2021 zijn de privaatrechtelijke samenwerking met de gemeente Meerssen en met de gemeente Valkenburg aan de Geul omgezet in een publiekrechtelijke samenwerking. Onveranderd blijft dat nog steeds op het niveau van de deelnemende gemeenten moet worden vastgesteld of sprake is van een belaste activiteit voor de vennootschapsbelasting. Hierbij geldt dat het ophalen van huisafval niet belastingplichtig is, terwijl het ophalen van het bedrijfsafval wel een belastbare activiteit is. Bij de gemeente Maastricht wordt dit verdeeld op basis van aansluitingen.

De bijdrage van de gemeente Maastricht aan de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas wordt verwerkt in de gemeentebegroting 2025, die in het najaar aan de raad ter vaststelling zal worden voorgelegd. Waarbij aangetekend moet worden dat de hoogte van de kosten van de

gemeenschappelijke regeling Geul en Maas weliswaar een qua volume belangrijke, maar niet de enige bepalende factor is voor de hoogte van de gemeentelijke afvalstoffenheffing.

Voor een overzicht van de per 1 januari 2025 door het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan voorgestelde poorttarieven voor aanbieders van afval op de regionale milieuparken en de tarieven voor het ophalen van grofvuil wordt verwezen naar de laatste pagina's 28 en 29 van de ontwerp-begroting 2025. De daar genoemde tarieven worden eind dit jaar als onderdeel van de gemeentelijke tarieventabel reinigingsheffingen 2025 door de raad vastgesteld.

Als bijlagen 4 t/m 8 zijn bijgevoegd de exploitatierekening (screenshot), de balans (screenshot), de meerjarenraming (screenshot), het dashboard en het risicoprofiel. In de ontwerp-begroting 2025 van de GR Geul en Maas is geen meerjarenbalans opgenomen. De waarde van de meerjarenbalans is elk jaar namelijk € 0, omdat het resultaat van de GR jaarlijks met de deelnemende gemeenten wordt afgerekend.

Algemene ontwikkeling GR – Regio

Evenals afgelopen jaar vinden wij het van belang om de financiële consequenties ten gevolge van ambities en autonome kostenontwikkelingen (zoals loon- en prijsstijgingen) als aandachtspunt te benoemen. Zoals bekend, is het voor (veel) gemeenten hoogst onzeker hoe de financiële toekomst er (zeker vanaf 2026) uitziet. De draagkracht van gemeenten staat enorm onder druk. Derhalve doen wij hierbij, evenals afgelopen jaar, de oproep om de financiële gevolgen komende jaren primair binnen de eigen begroting op te vangen. In de loop van 2024 verwachten wij meer helderheid te krijgen over de perspectieven voor 2025 en verder voor wat betreft de gemeentelijke financiën. Een vertaling hiervan in consequenties richting onze gemeenschappelijke regelingen (indicatief een taakstelling van 5-10%) volgt dan ook later dit jaar met het verzoek om voorstellen te doen hoe een dergelijke besparing in de werkzaamheden gerealiseerd kan worden. Dit uitgangspunt geven wij overigens aan alle GR-en mee en zal ook met de verschillende deelnemende gemeenten worden opgepakt.

Voorlopige jaarstukken 2023

De voorlopige jaarstukken 2023 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas (bijlage 3) laten een saldo zien van € 0,747 mln. voordelig. Dit komt tot stand door een voordeel op de lasten van € 1,204 mln. en een nadeel op de baten van € 0,457 mln.

Zoals de gemeenschappelijke regeling in haar aanbiedingsbrief van de voorlopige jaarstukken 2023 heeft aangegeven was het afvalaanbod van diverse afvalstromen (zoals grofvuil, groenafval, puin,

grond, AB-hout, C-hout, gipsafval en dakafval) bij de milieuparken lager dan geraamd (daling 20%). Door nieuwe aanbestedingen zijn de verwerkingskosten van diverse afvalfracties lager dan begroot. Daarentegen zijn van andere afvalstromen (zoals metalen en papier) de gerealiseerde opbrengsten lager dan begroot. Inzake afvalinzameling is een nadeel gerealiseerd op de personeelskosten. De CAO-ontwikkeling, die nadeliger is uitgevallen dan in begroting 2023 was voorzien, is hier een belangrijke verklaring voor. Daarnaast zijn de uurtarieven van de inzet van tijdelijke medewerkers aanzienlijk hoger gebleken dan waarmee rekening is gehouden. Dit is mede het gevolg van opnieuw aanbestede personeelsdiensten.

Na goedkeuring door de accountant en vaststelling van de definitieve jaarstukken 2023 door het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan wordt het saldo met de gemeenten afgerekend. Maastricht kan dan terugbetaling van € 417.009 tegemoetzien.

Technische vragen VVD-fractie

Op 15 mei 2024 heeft de VVD-fractie technische vragen ingediend. Het college wordt voorgesteld in te stemmen met bijgevoegde antwoorden (bijlage 9) en deze bij de agendastukken voor de raad te voegen.

8. Aanbestedingen

N.V.T.

9. Participatie tot heden

De gemeente Maastricht is deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas. 1 lid van het Maastrichtse college is tevens bestuurslid van de gemeenschappelijke regeling.

10. Voorstel

1. Bijgevoegd raadsvoorstel voor te leggen aan de raad met als beslispunten:
 - a. Geen gebruik maken van de mogelijkheid tot indiening van een zienswijze ten aanzien van de ontwerpbegroting 2025 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas.
 - b. De voorlopige jaarstukken 2023 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas voor kennisgeving aannemen.
2. In te stemmen met bijgevoegde antwoorden op de technische vragen van de VVD-fractie en deze bij de agendastukken voor de raad te voegen.

11. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan wordt van het raadsbesluit in kennis gesteld. Het bestuur beoordeelt de gemeentelijke zienswijzen en bepaalt of aanpassing van de ontwerpbegroting aan de orde is. Vervolgens stelt het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan de begroting 2025 vast en stuurt die begroting 2025 vóór 15 september 2024 aan gedeputeerde staten en aan de raden van de deelnemende gemeenten die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen.

Het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan stelt de jaarstukken 2023 vast, waarna het bestuur deze vóór 15 juli 2024 aan gedeputeerde staten zendt.